

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
(judecător Ciprian Valah)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
(judecători Maria Guzun, Liuba Pruteanu, Iurie Cotruță)

Î N C H E I E R E

25 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

În componența

Președintele completului
Judecători

Ala Cobăneanu
Dumitru Mardari
Luiza Gafton

examinând admisibilitatea recursului declarat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Străisteanu Gheorghe împotriva Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la constatarea încălcării dreptului de acces la informație,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Străisteanu Gheorghe, casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 22 februarie 2017 și emisă o nouă hotărâre prin care a fost admisă parțial acțiunea,

c o n s t a ț ă :

La 21 noiembrie 2016, Străisteanu Gheorghe a depus în instanță cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției (IGP), prin care a solicitat să fie constată încălcarea dreptului la informație și dreptului la examinarea cererii din 19 octombrie 2016 în termen legal, precum și obligarea IGP să examineze cererea din 19 octombrie 2016, conform legislației și să prezinte informația solicitată, cu încasarea din contul IGP în beneficiul reclamantului a prejudiciului moral în mărime de 3900 lei, cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termenul legal a cererii din 19 octombrie 2016 și prin refuzul de a furniza informația (f.d. 3-9).

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 07 octombrie 2016, prin poșta electronică a expediat pârâtului o plângere împotriva acțiunilor ilegale comise de ofițerii de poliție din cadrul Inspectoratului de Poliție a sect. Buiucani, mun. Chișinău, Măciucă Sergiu și Dolința Ruslan, prin care a solicitat confirmarea recepționării, data și numărul de înregistrare a plângerii.

Reclamantul a menționat, că nu a primit răspuns, nu i-a fost comunicată data și numărul de înregistrare a plângerii din 07 octombrie 2016, motiv din care, la 19 octombrie 2017 a expediat prin poșta electronică o altă cerere, prin care a solicitat repetat să fie informat despre data și numărul de înregistrare a plângerii din 07 octombrie 2016, însă nu a primit răspuns.

Consideră, că prin inacțiunea angajaților IGP i-a fost încălcat dreptul la informare și dreptul la examinarea cererii din 19 octombrie 2016 în termenul stabilit de lege, din următoarele motive: cererea a fost depusă la 19 octombrie 2016, fiind ignorat termenul de 15 zile, prevedere imperativă prevăzută de Legea privind accesul la informație; nu i-a fost prezentată informația solicitată, fiindu-i încălcat grav dreptul la informație prevăzut de Constituția RM și Convenția Europeană pentru Drepturile Omului.

Sușține, că potrivit Legii privind accesul la informație, Legea contenciosului administrativ și prevederile Codului Civil al RM este în drept să înainteze o cerere de chemare în judecată împotriva pârâtului, prin care să solicite repararea prejudiciului material și moral cauzat cu obligarea examinării cererii din 19 octombrie 2016, în conformitate cu legislația în vigoare.

Remarcă, că prin cererea din 19 octombrie 2016 a solicitat doar informare și confirmare, solicitările și conținutul textului din cerere nu necesita o studiere și examinare complexă, astfel cererea urma să fie examinată și informația furnizată fără întârziere sau în termen de cel mult 15 zile de la data înregistrării.

Precizează, că prejudiciu moral și material este în directă legătură cu acțiunea ilegală a angajaților IGP și că este în afara oricăror dubii că au acționat vădit ilegal, ignorând intenționat termenul legal pentru soluționarea cerințelor indicate în cererea din 19 octombrie 2016 și furnizarea informației solicitate, informația fiind necesară pentru a fi prezentată în judecată în alt dosar civil. Iar prin refuzurile nemotivate de a examina în termen legal cererea, pârâtul a încălcat legislația provocându-i daune morale și materiale irecuperabile, fiindu-i cauzat prejudiciu moral care dă temei pentru răspunderea delictuală.

Concretizează, că estimează mărimea prejudiciului moral în sumă de 3900 lei, sumă care este mai mică decât mărimea sumelor oferite de CEDO în cauze similare decise împotriva Moldovei, cauzat prin: sentimente de frustrare provocate prin caracterul ilegal al acțiunilor persoanelor cu funcție de răspundere din cadrul IGP comise contrar legislației; suferințe continue din cauza ilegalităților comise în privința sa de către pârât, refuzul examinării plângerilor, cererilor, refuzul prezentării informației solicitate, șantaj, amenințări, acțiuni care demonstrează refuzul aplicării legii cu bună credință; anxietate cauzată de incertitudinea creată de angajații IGP din comportamentul cărora a înțeles că ilegalitățile comise, în viziunea lor, este o normă de drept; suferințe psihice, stresuri, nervi, griji, afectare sufletească și spirituală, oboseală, dificultăți, demoralizare, descurajare, hedonisit - limitarea de a se bucura de plăcerea vieții, de satisfacții spirituale și materiale; dificultatea în depășirea obstacolelor impuse din cauza ignorării intenționate a legislației în vigoare naționale și crearea condițiilor pentru a-și apăra drepturile numai la Curtea Europeană, suportând astfel cheltuieli materiale suplimentare.

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău sediul Buiucani din 22 februarie 2017, acțiunea înaintată de către Străisteanu Gheorghe împotriva Inspectoratului General de Poliție privind constatarea încălcării dreptului la informație, dreptului la examinarea cererii din 19 octombrie

2016, obligarea examinării cererii din 19 octombrie 2016 și încasarea prejudiciului moral în mărime de 3900 lei a fost respinsă ca nefondată (f.d. 61, 78-80).

În motivarea soluției sale, instanța de fond a statuat, că temeiul de drept invocat de reclamant în susținerea acțiunii, prevăzut la art.16 din Legea privind accesul la informație, nu este aplicabil speței, deoarece pentru examinarea cererii din 19 octombrie 2016, reclamantul urma să indice domiciliul, exigență prevăzută la art.10 alin.(1) din Legea cu privire la petiționare, potrivit căruia petițiile trebuie să fie semnate de autor, indicându-se numele, prenumele și domiciliul; petițiile în formă electronică conțin informații privind numele, prenumele, domiciliul și adresa electronică a petiționarului. Or, instanța a constatat că reclamantul nu a indicat domiciliul în cererea din 19 octombrie 2016, iar prin aceasta nu a respectat exigențele legale indicate, condiție obligatorie prevăzută de legiuitor pentru ca cererea să nu fie considerată anonimă și lăsată fără examinare.

Totodată, instanța de fond în baza probelor anexate la dosar de către pârât, a constatat că cererea reclamantului din 19 octombrie 2016 a fost examinată și acestuia i-a fost oferit răspuns în baza Legii contenciosului administrativ.

Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, prin decizia din 12 decembrie 2017, a admis apelul declarat de Străisteanu Gheorghe, casată integral hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 22 februarie 2017, emisă o nouă hotărâre, prin care a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Străisteanu Gheorghe, a fost constatată încălcarea dreptului lui Străisteanu Gheorghe la informație și a dreptului la examinare a cererii din 19 octombrie 2016 în termenul stabilit de lege, a fost obligat Inspectoratul General de Poliție să examineze cererea lui Străisteanu Gheorghe din 19 octombrie 2016 în strictă conformitate cu prevederile legale și să-i prezinte informația solicitată. A fost încasat din contul Inspectoratului General de Poliție în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe prejudiciul moral în valoare de 500,00 lei. În rest cererea de chemare în judecată depusă de Străisteanu Gheorghe a fost respinsă (f.d. 97-102).

Instanța de apel, în motivarea soluției sale, a considerat greșită concluzia primei instanțe, potrivit căreia cererea reclamantului din 19 octombrie 2016 este anonimă, fiind contrară exigențelor art.10 alin.(1) și (2) din Legea cu privire la petiționare și anume fără indicarea în cerere a domiciliului său. Indicând în acest sens că, odată ce cererea conține numele autorului, este semnată de către ultimul, cât și este indicată adresa electronică, aceasta nu poate fi considerată anonimă.

Colegiul a mai conchis că nu poate fi considerată anonimă cererea expediată prin poșta electronică de către Străisteanu Gheorghe la 19 octombrie 2016, în condițiile în care instanța de fond a constatat că, cererea reclamantului a fost examinată de către Inspectoratul General al Poliției și i-a fost oferit un răspuns în baza Legii contenciosului administrativ.

De asemenea, instanța de apel a reținut ca fiind întemeiată concluzia precum că, reclamantul a invocat temeiul de drept prevăzut în Legea privind accesul la informație, referitor la neexaminarea cererii în termen de 15 zile, dar nu termenul de 30 zile prevăzut în Legea contenciosului administrativ, invocat eronat de pârât și prin urmare a constatat încălcarea dreptului lui Străisteanu Gheorghe la informație și a dreptului la examinarea cererii din 19 octombrie 2016 în termenul stabilit de lege, considerând necesar să oblige Inspectoratul

General de Poliție să examineze cererea lui Străisteanu Gheorghe din 19 octombrie 2016 în strictă conformitate cu prevederile legale și să-i prezinte informația solicitată.

Referitor la pretenția privind repararea prejudiciului moral, Colegiul civil al Curții de Apel Chișinău a considerat că aceasta urmează a fi admisă parțial, astfel dispunând încasarea din contul Inspectoratului General de Poliție în beneficiul lui Străisteanu Gheorghe a prejudiciului moral în mărime de 500 lei, ceea ce constituie echivalentul bănesc echitabil pentru suferințele psihice cauzate reclamantului, or, suma pretinsă spre încasare de către reclamant în cuantum de 3 900 lei, fiind una exagerată.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la data de 28 februarie 2018, Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă acțiunea ca neîntemeiată (f.d. 105-111).

În susținerea recursului, reprezentantul recurentului a indicat că decizia instanței de apel este pasibilă de casare, deoarece aceasta a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept material și anume instanța a interpretat în mod eronat legea.

Opinează că la examinarea cauzei, instanța de apel nu a determinat circumstanțe importante pentru soluționarea justă a cauzei, a dat o calificare greșită raportului litigios, greșit a soluționat conflictul dintre normele cuprinse în diferite acte normative.

Consideră că, instanța de apel a interpretat eronat art. 8 al Legii cu privire la petiționare și neîntemeiat a ajuns la concluzia că Inspectoratul General al Poliției urma în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării petiției să ofere răspuns intimatului, în timp ce alin. (1) al normei citate prevede că petițiile se examinează de către organele corespunzătoare în termen de 30 de zile lucrătoare.

Verificând argumentele invocate de către recurent în cererea de recurs, pe baza materialelor din dosar, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 16 martie 2018 Curtea Supremă de Justiție a expediat intimatului o copie a cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii copiei respective (f.d. 121).

Dat fiind faptul că intimatul în termenul acordat nu au depus referință, recursul urmează a fi examinat în lipsa acesteia.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Potrivit scrisorii de însoțire nr. 1358 (f.d.103), decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2017 a fost expediată în adresa participanților la proces la data de 01 februarie 2018, astfel recursul depus la data de 28 februarie 2018 se consideră a fi declarat în termen.

În conformitate cu art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care persoana care a înaintat recursul nu este în drept să-l declare.

În speță, recursul a fost înaintat de Inspectoratul General al Poliției al MAI, prin intermediu reprezentantului, Sîrbu Dorin, în temeiul procurei nr. 34/2-21 din 02 ianuarie 2018 (anexată la materialele dosarului judiciar (f.d. 112)), astfel temeiul stipulat de art. 433 lit. c) Cod de procedură civilă nu are incidență.

Potrivit art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul se depune în mod repetat după ce a fost examinat.

La caz, completul relevă că nici temeiul prevăzut de art. 433 lit. d) Cod de procedură civilă nu este aplicabil.

Luând în considerare cele constatate supra, completul conchide că recursul nu poate fi considerat inadmisibil în baza temeiurilor enumerate la art. 433 lit. b), c) sau d) Cod de procedură civilă.

În continuare, audiind raportul verbal al judecătorului raportor cu privire la încadrarea celor invocate în recurs în temeiurile prevăzute de art. 432 alin. (2)-(4) Cod de procedură civilă, completul constată existența temeiului de inadmisibilitate stipulat la art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă.

Conform art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Potrivit art. 432 alin. (2) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Conform art. 432 alin. (3) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) pricina a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea pricinii au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă prevede că, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța

de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Aceste dispoziții legale fundamentează ideea potrivit căreia judecarea recursului exercitat conform Secțiunii a 2-a, Cap. XXXVIII, Cod de procedură civilă, are un caracter devolutiv și privește în exclusivitate probleme de drept material și procedural, verificându-se legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt.

Astfel, sarcina instanței de recurs la această etapă este de a verifica temeiurile recursului și argumentele privind caracterul ilegal al deciziei atacate, în limitele în care au fost formulate și prin prisma drepturilor garantate de Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

În speță, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate. Iar din conținutul cererii de recurs rezultă că, în mare parte, recurentul a reluat criticile formulate în fazele procesuale anterioare, asupra cărora instanța de apel s-a pronunțat cu suficientă putere de convingere, iar invocarea pretinselor încălcări admise de instanța de apel nu sunt suficient de fundamentate și nu au vocația de a conduce la modificarea soluției în prezenta cauză civilă.

Completul evidențiază că, în lumina jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, procedura de examinare a admisibilității unui recurs în materie civilă trebuie să corespundă în principiu garanțiilor unui proces echitabil, consfințite de art. 6 din CEDO, în special cu referire la dreptul de acces liber la justiție și la dreptul subsecvent de a fi audiat de o instanță judecătorească (hotărârile *Delcourt* contra Belgiei din 17 ianuarie 1970 și *Erfar-Avef* contra Greciei din 27 martie 2014).

În acest context, completul reține că dreptul unei persoane de acces liber la justiție poate fi limitat, inclusiv prin instituirea procedurii de examinare a admisibilității recursului, or prin însăși natura lor, condițiile pentru examinarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile stabilite pentru o cale de atac ordinară. Asemenea rigori urmăresc scopul de aplicare și interpretare unitară a legislației și îndeplinesc funcțiile de administrare eficientă a justiției, fiind în deplină concordanță cu art. 6 din CEDO (hotărârea *Trevisanato* contra Italiei din 15 septembrie 2016).

Completul reține că obligația de a motiva un act judecătoresc poate varia în funcție de natura actului în cauză (hotărârea *Hansen* contra Norvegiei din 2 octombrie 2014), iar în concepția CtEDO, nu se impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind „lipsit de șanse de succes” (hotărârea *Nersesyan* contra Armeniei din 19 ianuarie 2010).

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Din considerentele nominalizate și având în vedere faptul că instanțele ierarhic inferioare au examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de procedură și aplicarea

corectă a legii materiale, iar în esența lor, argumentele principale ale recursului, care sunt similare argumentelor invocate în instanța de apel, au fost verificate minuțios la judecarea cauzei în ordinea de apel și în prima instanță, completul ajunge în mod unanim la concluzia de a considera recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției al MAI ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 269-270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului

Ala Cobăneanu

Judecători

Dumitru Mardari

Luiza Gafton